

AEO ümarlaud

06. veebruar 2013

Ajakava

- 10:00-10:10 Sissejuhatus
- 10:10-10:30 Tollivaldkonna strateegia tutvustamine
- 10:30-11:00 AEO-de eeliskohtlemine
- 11:00-11:15 Kohvipaus
- 11:15-11:30 Tagatise vähendamine AEO-dele
- 11:30-11:45 AEO IT arendusprojekti tutvustamine
- 11.45-12:15 Kiirliin ja eelisjärjekord piiril
- 12:15-12:30 Arutelu

Tollivaldkonna arengukava 2013-2016

Urmas Koidu

Tollikorralduse osakonna juhataja

Tollivaldkonna eesmärgid lähiaastateks

Valdkondlik eesmärk	Mõõdik
1. Kiire tollivormistus ausale kliendile	1. Tollideklaratsiooni (va transiit) vabastamiseks kuluv aeg usaldusväärsel kliendil (AEO vs mitte-AEO)
	2. AEO tollivormistuste osakaal tollivormistuste mahust
	3. <i>Logistics Performance Index</i> alamindeks <i>Customs Doing Business (Trading across borders)</i>
2. Vähendada tubaka salaturu poole võrra (2012 vs 2016)	1. Salaturu osakaal
	2. Juhuvalikuga piirikontrollide käigus avastatud sigarettide arv
	3. Salasuitsu hinnavahe legaalse hinnaga

Kiire tollivormistus ausale kliendile

Mõõdikud

Mõõdik	Sihttasemed aastate kaupa				
	Algtase	2013	2014	2015	2016
Tollideklaratsiooni (va transiit) vabastamiseks kuluv aeg usaldusväärsel kliendil (AEO vs mitte-AEO)	140	AEO: 120 Mitte-AEO: 130	AEO: 100 Mitte-AEO: 120	AEO: 60 Mitte-AEO: 110	AEO: 40 Mitte-AEO: 100
AEO tollivormistuste osakaal tollivormistuste mahust	21%	25%	30%	35%	40%
<i>Logistics Performance Index</i> alamindeks <i>Efficiency of customs clearance process</i>	LPI rank valdkonnas Customs 79 (Läti on 56, Leedu on 55)	Säilitada positsioon	Säilitada positsioon	Parim Balti riikidest	Parim Balti riikidest

Kiire tollivormistus ausale kliendile

TEGEVUSKAVA

Tegevused	Aeg
Ausale kliendile (sh AEO) eeliste (nt minimaalsed kontrollid, kontrollidest teavitamine, vähendatud andmekoosseis, väiksem tagatis) võimaldamine	2013-2014
Uute tolliinfosüsteemide arendamine ja kasutuselevõtt (nt ETT ja MASPi arendused), et need arvestaksid AEO eristaatusega	2014-2016
Vabatsooni pääslates nutitollikontroll	2013-2014
Ühtse akna (Single Window) kontseptsiooni arendamine	2013-2015
Koostöös Venemaa tolliga piiriületuse kiirendamine.	2014-2015

AEO-de eeliskohtlemine

Külli Ruuge

Tollikorralduse osakonna juhataja asetäitja

AEO-de eeliskohtlemine

Tagasiside

- Uued töötajad on sageli informeerimata AEO sertifikaadi olemusest.
- Kasutatakse otsest esindust, mis ei anna AEO soodustusi.
- Ei märgita AEO tunnust süsteemidesse (ajutine vajadus, automatiseeritakse 2013 aasta lõpuks).
- Vähene partnerite mõjutamine alternatiivsete protseduuride kasutamiseks (TIR vs T1).
- Riskikaupadest või riskiga isikutest MTA informeerimine toimib.
- Rikkumiste korral kiirete sammude astumine AEO sertifikaadi omaniku poolt toimib (vahele jäänud isikute töölt vabastamine).

Tagasiside

- Kontrollkoridoride puhul on märgata AEO poolset madalat aktiivsust.
- Üld- ja tollideklaratsioonide kvaliteet sageli madal.
- Suulise deklareerimise alused tihti kontrollimata.
- Olgugi, et üldpildina on deklaratsioonide muutmise osakaal suhteliselt madal, **oleme arvamusel, et olete enamaks suutelised.** 😊

Tagasiside

- Ootame kontaktele aeo.info@emta.ee jooksvalt informatsiooni.
- Saada sinna informatsiooni, mis puudutavad teiepoolseid tolliformaalsustega seotud ning AEO sertifikaadi jätkuvat kehtimist mõjutavaid asjaolusid.

AEO-de eeliskohtlemine

Vähem füüsilisi ja dokumendipõhiseid kontrole

- Riskikriteeriumite grupist (kontrollieesmärkide järgi) on AEO-dele kohustuslikud vaid 1/5.
- Kontrolli teostamine on kohustuslik ühiskonnakaitselistest aspektidest: näiteks strateegiliste kaupade puhul, lõhkeainete, ravimite, keeldude ja piirangutega kaupade puhul, veterinaar- ja toidukontrollile alluvate kaupade puhul jmt.

AEO-de eeliskohtlemine

Vähem füüsilisi ja dokumendipõhiseid kontrole

- Eeliskohtlemist rakendatakse vaid kaudse esinduse korral – otsese esinduse puhul ei käsitleta deklaranti AEO-na.
- AEOde kontrollimaht on väiksem, mis tagab AEOdele kiirema vormistuse.

AEO-de eeliskohtlemine

Kaupade kontrollimine eelisjärjekorras

- Muudatus töökorralduses:
kontrollkoridori sattumise korral tuleb klientidel igakordselt e-kirja pealkirja reale märkida kontrolli suunatud deklaratsiooni MRN+lühend AEO.
See tagab kontrolliülesande prioriteetse kohtlemise (AEO ettevõtte on nähtavalt eristatud mitte-AEO ettevõtetest).

Tegemist on ajutise lahendusega, tulevikus automatiseeritakse!

AEO-de eeliskohtlemine

Kaupade kontrollimine eelisjärjekorras

- Kehtib nii dokumentide kui ka kauba kontrollimise puhul.
- Kiirendatud kontrollimine saab toimuda vaid sel juhul, kui AEO on ise aktiivne, st esitab (usaldusväärsed) dokumendid.
- Enne kui pöördud ametniku poole, lisa kõik vajalikud dokumendid süsteemi. Esita kõik vajalikud originaaldokumendid lähimasse tolliasutusse.

AEO-de eeliskohtlemine

Turvaline tarneahel

- Mida rohkem on tarneahelas AEO ettevõtteid, seda turvalisema tarneahela kaudu kaup liigub. Sel juhul on võimalik viia kontrollirisk miinimumini, mille kaudu on võimalik kontrollimahte langetada, mistõttu on tagatud ka kiirem tollivormistus.
- Euroopa Liit on sõlminud vastastikuse tunnustamise lepingud USA ja Jaapaniga, selle kohaselt on EL poolsed tunnustatud isikud AEO ettevõtted.

Kui turvaline on teie tarneahel ...?

AEO-de eeliskohtlemine

- Vähem kontrolle
- Kontrollkoridoris kiirem töösse võtmine
- Kontrollipaiga valik
- Turvaline tarneahel

Dreamstime.com

Kõik kokku annab kiirema tollivormistuse AEO ettevõtetele.

Siseriiklikud AEO soodustused

Tollikorralduse osakonna tollipoliitika rakendamise talitus

Hannes Umborg, Darja Denissova

Tagatiste määramine AEO-dele

Tänane AEO-de poolt esitatud üldtagatiste summa ca 2.2 mln eurot

Ettepanek AEO-de puhul nende kõrgema usaldusvääruse arvestamiseks tagatise määramisel. Koefitsiendi langetamine 0.3-lt 0.1-ni.

EESMÄRK:

Üldtagatiste summa langus keskmiselt 60%

Millistele tagatistele?

- Muudatus puudutab üldtagatise, mis määratakse RM määruse nr 42 alusel:
  - majandusliku mõjuga tolliprotseduurid (sh ladustamine)
  - sisenemisdeklaratsiooni esitamine
  - maksetähtaja pikendusel käibemaksu osale
  - käibemaksu vabastusega kauba vabasse ringlusse lubamine

MTA analüüsib võimalusi samade põhimõtete rakendamiseks transiidiprotseduuril!

Jõustumine

Plaanitav jõustumine veebruar/märts 2013

Muudatuse jõustumisel võib AEO -

- A) Kooskõlastada tolliga uue tagatissumma,
- B) Taotleda tollilt vabaneva summa arvelt üldtagatise limiidi suurendamist või
- C) Jätkata olemasolevate limiitidega kuni tagatise kehtivuse lõpuni.

AEO arendusprojekt (1)

- Projekti eesmärk on tagada AEO sertifikaatide omanikele seadusandlusega ettenähtud soodustused riskianalüüsi teostamisel ja tollikontrolli läbiviimisel
- Puudutab eelkõige järgmisi soodustusi:
  - vähem füüsilisi ja dokumendipõhiseid kontrole;
  - kaupade kontrollimine eelisjärjekorras

AEO arendusprojekt (2)

- Eesmärgi saavutamiseks on vajalik olemasolevate infosüsteemide (Complex, ICS, ECS, NCTS) täiustamine
- Projekt on jagatud kahte etappi:
  1. AEO hõlbustuste toe lisamine süsteemi Complex;
  2. AEO hõlbustuste realiseerimine ICS, ECS ja NCTS süsteemides.
- Realiseerimise tähtaeg 2013.a IV kvartal

AEO arendusprojekt (3)

- Planeeritav AEO IT lahendus võimaldab :
  - identifitseerida AEOd tolli- ja ülddeklaratsioonidel
  - automaatselt suunata AEO deklaratsioonid kollasest/punasest koridorist välja ilma ametniku sekkumiseta
  - lühendada IM/EX ooteaega AEO-dele
  - mõõta AEO-de soodustuste efektiivsust
  - moodustada kontrolliülesannete pingerida
(*AEO kontrollide prioriteetsus*)

Kiirliini pilootprojekt (1)

- Piiripunktide läbilaskevõime on ammendumas

Kiirliini pilootprojekt (2)

- Kuidas suurendada PP läbilaskevõimet?
Tehnoloogia ja/ või infrastruktuur
- Riskide vähendamine kiirendab piiriületust – AEO turvaline tarneahel

Kiirliini pilootprojekt (3)

- Pilootprojekti eesmärgiks on piiriületuse kiirliini lahenduse väljatöötamine, testimine ja täiustamine
- Tavakorras veokite piiriületus ei halvene
- Tollivormistuse kiirendamiseks kasutatakse lihtsustatud tolliformaalsused
- Kiirliini kasutamine eeldab RU luba
- Pilootprojekt kestab kuni 2014. aastani

Kuidas kiirliin töötab?

- Piloodis osalev AEO broneerib koha GoSwifti järjekorrasüsteemis AEO-de järjekorras
- Ettenähtud ajaks saabub veok ooteala kaudu Koidula piiripunkti. Tollivormistus võtab aega 3-5 minutit. Kasutatakse lihtsustatud tollivormistust.
- Järgneb passikontrolli ning suundub tollivormistuseks Kunitsina Gora PP juures olevasse tolliterminali. Tollivormistus Kunitsina Gora piiripunktis ca 35 min

Kiirliini perspektiivid

- MTA-l on juba täna tehniline valmisolek avada kiirliin kasutamiseks kõigile AEOdele, mille partnerfirma omab RU tolli luba kiirliini kasutamiseks
- MTA poolest võiks avada kiirliinid ka Narva ja Luhamaa tollipunktides
- MTA püüab jätkuvalt koostöös Vene tolli ja teiste ametkondadega suurendada piiripunktide läbilaskevõimet

Eelisjärjekord piiril: seaduslik alus

Riigipiiri seadus

§ 8⁵. Piiriületuse ootejärjekorra pidamine

(5) Piiriületuse ootejärjekorda võib pidada eraldi sõidukite kategooriate ja piiriületuse põhjuste ning kaubavedajate isikute kaupa, kellel on EÜ tolliseadustiku artikli 5a alusel omistatud volitatud ettevõtja (AEO) staatus.

Eelisjärjekord piiril: tehniline lahendus

AEO-dele on eraldi järjekord e-piiriületussüsteemis GoSwift

The screenshot shows the GoSwift website interface. The browser title is "GoSwift | Vali järjekord - Windows Internet Explorer". The address bar shows the URL: <https://www.eestipiir.ee/yphis/preReserveSelectQueueType.action>. The page features the GoSwift logo and navigation options for Estonian, Russian, and English. A progress bar highlights step 3, "Vali järjekord". The main content area is titled "Vali järjekord" and lists three options:

- Eelbroneerimine**: Registreerudes järjekorda saad ise valida aja, millal soovid piiri ületada.
- Elav järjekord**: Elava järjekorra jaoks eraldatakse teatav protsent tavapärasest piiri läbilaskevõimest, seetõttu on eelistatud eelbroneering ja eelisjärjekord. Registreerudes elavasse järjekorda peab C kategooria sõiduki juht ootealale jõudma vähemalt 3 tundi enne piirile suunamise aega.
- Eelisjärjekord**: Seadusega määratud juhtudel võib piiriületaja võtta koha eelisjärjekorras. Selleks peab ta tõendama oma piiriületuse eelisjärjekorra võtmise seaduslikkust.

Navigation buttons at the bottom include "<- Eelmine" and "Järgmine ->". The Windows taskbar at the bottom shows the Start button, active windows for GoSwift, Pskov_19102012_1[1], Kiirliini esitlus lühike, 20120925_Eesti_Vene to..., P1030564 - Windows Ph..., and the system tray with the time 12:34.

Eelisjärjekorra põhimõtted

- **Eelisjärjekorras** koha võtmiseks kasutatakse eelbroneeritud kohtadest üle jäävaid piiriületuse kohti.
- Kui eelisjärjekorras piiriületust ootavaid sõidukeid on rohkem kui vabu kohti, siis vabastatakse nende jaoks koht elava järjekorra arvelt.
- NB! eelbroneeritud kohad säilitavad oma koha ja neid eelisjärjekorra kohtade teenindamiseks ei nihutata.

Eelisjärjekord piiril

- Alustati töökorraldusliku protseduuri väljatöötamisega:
  - kellel on õigus kasutada
  - kuidas taotleda
  - infrastruktuuri küsimused jne
- Realiseerimine III kv.2013

ROHELINE TULI AEO-dele

